

BÁO CÁO

Sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị 24-CT/TW của Ban Bí thư về “Phát triển nền đông y Việt Nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới”

Phần thứ nhất

ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ 5 NĂM TRIỂN KHAI THỰC HIỆN CHỈ THỊ

I. ĐẶC ĐIỂM TÌNH HÌNH

Huyện Lạc Dương có tổng diện tích tự nhiên 1.312,53 km², trong đó trên 85% diện tích đất lâm nghiệp. Với điều kiện tự nhiên tương đối thuận lợi, nằm trong vùng khí hậu nhiệt đới gió mùa; trên địa bàn có nhiều núi cao nhất vùng nam Tây Nguyên: núi Bi Đoup 2.287m, Lang Biang (núi Bà) 2.167m, Hòn Giao 2.062m, Chư Yang Du 2.040m, Chư Yang Cao 2.006m. Khu Bi Đoup – núi Bà giàu tính đa dạng sinh học đã trở thành Vườn Quốc gia, hệ động, thực vật ở đây rất đa dạng, phong phú gồm 827 loài thực vật, trong đó có 65 loài đặc hữu, 70 loài quý hiếm đã bị tuyệt chủng ở nơi khác hoặc hoá thạch nhưng vẫn còn tìm thấy sự sinh trưởng ở đây; ngoài ra còn có 27 loài động vật quý hiếm. Đặc biệt, ở Bi Đoup - núi Bà còn có nhiều cây dược liệu có giá trị như: cầu tích, đẳng sâm, củ cung, sa nhân, tô hạp, hương nhu xạ, bạch linh, sâm ngọc linh,... là tiềm năng để huyện phát triển hiệu quả nền đông y.

Huyện có 06 đơn vị hành chính gồm 05 xã và 01 thị trấn, trong đó 04 xã nghèo và 03 thôn đặc biệt khó khăn đang được thụ hưởng chương trình hỗ trợ giảm nghèo nhanh và bền vững theo Nghị quyết 30a/2008/NQ-CP của Chính phủ. Dân số toàn huyện thời điểm cuối năm 2012 là 22.362 người, trong đó dân tộc thiểu số là 16.798 người (chiếm 75,1%); dân cư phân bố không đều, mức thu nhập của đại bộ phận dân cư còn thấp. Nhân lực và trang thiết bị ngành y tế huyện còn thiếu thốn, hoạt động đông y còn hạn chế nhiều mặt, do đó ảnh hưởng không nhỏ đến công tác chăm sóc và bảo vệ sức khỏe cho nhân dân của địa phương. Tuy nhiên trong những năm qua, được sự quan tâm lãnh chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương và sự nỗ lực, cố gắng của ngành y tế huyện đã từng bước khắc phục khó khăn, tập trung xây dựng và củng cố hệ thống mạng lưới y tế từ huyện đến cơ sở cùng với việc đẩy mạnh phát triển kinh tế – xã hội, hoạt động đông y đã được chú trọng nhiều hơn. Đến nay trên địa bàn huyện có 01 Bệnh viện đa khoa Trung tâm Y tế huyện với quy mô 60 giường bệnh và 01 Phòng khám đa khoa khu vực với 20 giường bệnh, có 06 Trạm y tế xã, thị trấn và 02 phân trạm y tế ở thôn với tổng số 30 giường bệnh, trong đó 6/6 Trạm y tế xã, thị trấn đạt chuẩn quốc gia (theo tiêu chí cũ, trong đó có 02 trạm y

tế đạt tiên tiến về y học cổ truyền); bệnh viện huyện đã có Khoa Đông y; đã thành lập được 01 Chi hội Đông y của huyện trực thuộc Hội Đông y tỉnh Lâm Đồng. Hoạt động đông y trên địa bàn huyện đã phát huy được hiệu quả bước đầu, góp phần đa dạng hóa các dịch vụ y tế và công tác khám, chữa bệnh cho nhân dân.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN CHỈ THỊ

1. Công tác lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức quán triệt và triển khai thực hiện:

Nhận thức rõ vai trò, tầm quan trọng của nền đông y và hiệu quả của phương pháp đông y – tây y kết hợp đối với công tác khám, chữa bệnh và chăm sóc sức khỏe nhân dân trong tình hình mới, sau khi có Chỉ thị 24-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương (khóa X), Huyện ủy đã lồng ghép quán triệt Chỉ thị 24-CT/TW cho cán bộ chủ chốt của huyện.

Căn cứ Kế hoạch số 20-KH/TU, ngày 15/7/2011 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Ban Thường vụ Huyện ủy ban hành Công văn số 318-CV/HU, ngày 12/10/2011 và Kế hoạch số 71-KH/HU, ngày 22/01/2013 về việc triển khai thực hiện Chỉ thị 24-CT/TW của Ban Bí thư về phát triển nền đông y Việt Nam và hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới. Đã kịp thời chỉ đạo ngành Y tế huyện chủ trì, tích cực phối hợp với các ngành, đoàn thể tăng cường công tác thông tin tuyên truyền, phổ biến nội dung Chỉ thị của Trung ương và Kế hoạch của Tỉnh ủy để nâng cao nhận thức của cả hệ thống chính trị huyện về vai trò, vị trí, tầm quan trọng của đông y đối với công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân.

2. Kết quả đạt được:

2.1-Nhận thức của các cấp ủy Đảng, chính quyền về vai trò của đông y:

Việc triển khai thực hiện Chỉ thị 24-CT/TW đã tạo chuyển biến tích cực trong nhận thức và trách nhiệm cấp ủy, chính quyền, cán bộ, đảng viên và nhân dân. Cấp ủy và chính quyền địa phương đã quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo phát triển sự nghiệp y tế nói chung và nền y học cổ truyền nói riêng. Đặc biệt, huyện đã tạo điều kiện thuận lợi để ngành Y tế huyện thành lập Chi hội Đông y, kịp thời phát triển bộ phận y học cổ truyền của Trung tâm Y tế thành Khoa Đông y. Đồng thời có chủ trương khuyến khích các tổ chức, cá nhân có đủ điều kiện thành lập các cơ sở khám, chữa bệnh, đào tạo nhân lực, sản xuất kinh doanh thuốc đông y tại địa phương; khuyến khích nhân dân trồng cây dược liệu, phát triển các vùng dược liệu theo hướng sản xuất hàng hóa.

Được sự quan tâm kịp thời của cấp ủy và chính quyền địa phương, đến nay 100% Trạm y tế xã, thị trấn trên địa bàn huyện đã được bố trí biên chế cán bộ chuyên trách đông y và cán bộ kiêm nhiệm đông y, có đủ năng lực thực hiện tốt nghiệp vụ chuyên môn như châm cứu, xoa bóp, bấm huyệt... Tại các trạm y tế đều có tủ thuốc đông y thành phẩm. Ngoài ra, một số mô hình trồng cây thuốc nam tại hộ gia đình đã được hình thành, bước đầu phát huy hiệu quả, nhất là đối với việc sơ cứu các bệnh thông thường như tiêu chảy, cảm thông thường.

2.2-Củng cố và kiện toàn mạng lưới đông y:

Trong 5 năm qua, được sự quan tâm giúp đỡ trực tiếp của Sở Y tế, bệnh viện Phạm Ngọc Thạch tỉnh Lâm Đồng, cùng sự quan tâm lãnh chỉ đạo sâu sát của cấp ủy và chính quyền địa phương, mạng lưới đông y của ngành Y tế huyện đã cơ bản được kiện toàn và củng cố, từng bước khắc phục khó khăn về điều kiện hoạt động, bước đầu đạt được những kết quả nhất định góp phần cải thiện tình hình chăm sóc sức khỏe cho nhân dân tại địa phương.

-Tuyên huyện đã thành lập Chi hội Đông y, có Khoa Đông y, lực lượng đông y gồm có 01 bác sỹ, 02 y sỹ và 01 điều dưỡng với hoạt động chuyên môn châm cứu, bốc thuốc, xoa bóp, bấm huyệt, vật lý trị liệu, sử dụng các loại thuốc trong khám và điều trị.

-Tuyên xã: 6/6 trạm y tế xã, thị trấn có cán bộ chuyên trách hoặc kiêm nhiệm hoạt động về đông y. Trong 5 năm qua, ngành Y tế huyện đã xây dựng 02 trạm y tế xã đạt tiên tiến về y học cổ truyền là trạm y tế Thị trấn Lạc Dương và Trạm y tế xã Đa Sar, hoạt động chuyên môn chủ yếu là châm cứu, bấm huyệt.

2.3-Phương thức hoạt động, nâng cao chất lượng và hiệu quả khám chữa bệnh bằng đông y:

Tuy mới được thành lập, song Chi hội Đông y của huyện luôn phấn đấu đổi mới phương thức, từng bước nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động. Trong đó, Chi hội đặc biệt chú trọng việc trao đổi kinh nghiệm, ứng dụng các phương pháp điều trị bằng y học cổ truyền một cách khoa học; tích cực tuyên truyền phổ biến cho cộng đồng, góp phần thực hiện tốt công tác khám chữa bệnh cho nhân dân bằng phương pháp đông y và đông – tây y kết hợp.

Nhìn chung, chất lượng khám chữa bệnh, cấp cứu cho nhân dân bằng phương pháp y học cổ truyền, kết hợp với tây y ngày càng được cải thiện hơn. Số lượng bệnh nhân được điều trị bằng phương pháp y học cổ truyền năm sau cao hơn năm trước. Trong 5 năm qua tổng số lần khám chữa bệnh bằng đông y đạt 37.560 lượt, số bệnh nhân điều trị nội trú đạt 417 lượt, bệnh nhân điều trị ngoại trú đạt 1.620 lượt.

2.4-Tăng cường trang thiết bị:

Nhằm đáp ứng nhu cầu khám chữa bệnh bằng y dược học cổ truyền ngày càng cao của nhân dân, trong 5 năm qua ngành Y tế huyện luôn tích cực tham mưu với các cấp ủy đảng, chính quyền địa phương, Sở Y tế và Bệnh viện Đông y tuyên tỉnh tăng cường hỗ trợ bổ sung các trang thiết bị y tế nói chung và thiết bị máy móc về đông y nói riêng, đến nay nền đông y của huyện đã được trang bị một số y dụng cụ và trang thiết bị hiện đại như: ở tuyến xã mỗi trạm y tế đều được trang bị máy châm cứu, kim châm cứu, xoong, nồi sắc thuốc; ở tuyến huyện, Khoa Đông y đã được đầu tư, trang bị 03 máy điều trị sóng (01 điều trị laze, 01 máy điều trị từ trường và 01 điều trị sóng ngắn), 04 máy điện châm, 03 đèn hồng ngoại, một số dụng cụ sắc thuốc, bốc thuốc,... Các trang thiết bị đó đã được sử dụng hiệu quả, trợ giúp đắc lực cho đội ngũ y, bác sĩ đông y trong

chuyên môn; đồng thời giúp cho nhân dân địa phương được tiếp cận ngày càng nhiều dịch vụ điều trị bệnh và chăm sóc sức khỏe.

2.5-Về công tác đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ đông y:

Xác định rõ việc nâng cao trình độ chuyên môn của đội ngũ nhân viên đông y, nhằm kế thừa và phát huy hiệu quả nền y – dược học cổ truyền của dân tộc từ ngàn đời nay; đồng thời trực tiếp góp phần xây dựng đội ngũ thầy thuốc đông y đông đảo về số lượng, giỏi về chuyên môn, trong sáng về y đức, thể hiện được bản sắc trong một bộ phận văn hóa Việt Nam. Trong những năm qua ngành Y tế huyện thường xuyên quan tâm cử nhân viên đông y đi đào tạo, đào tạo lại và bồi dưỡng nghiệp vụ. Từ năm 2008 đến nay đã cử 02 y sỹ y học cổ truyền đi đào tạo bác sỹ; cử 14 lượt cán bộ đông y đi tập huấn, bồi dưỡng và trao đổi kinh nghiệm về chuyên môn nghiệp vụ do Hội Đông y tỉnh tổ chức. Trong đó đặc biệt chú trọng tăng cường đào tạo năng lực chuyên môn cho đội ngũ cán bộ đông y ở cơ sở để nâng cao chất lượng hoạt động. Hiện nay 100% trạm y tế đã hoạt động về y học cổ truyền, trong đó 20% số trạm thực hiện tốt chức năng kê đơn bốc thuốc, số còn lại thực hiện hiệu quả việc châm cứu, bấm huyệt.

2.6-Công tác xã hội hoá về đông y tại địa phương:

Việc đẩy mạnh thực hiện xã hội hóa giáo dục, y tế, văn hóa tại địa phương, trong đó có lĩnh vực đông y để phát huy tiềm năng, thế mạnh về điều kiện địa lý, tự nhiên đã được các cấp ủy và chính quyền huyện Lạc Dương quan tâm đặc biệt. Huyện ủy đã đưa vào Văn kiện Đại hội Đảng bộ huyện khóa IX, nhiệm kỳ 2010 – 2015 để lãnh đạo và tổ chức thực hiện; đồng thời xác định là một trong những nhiệm vụ và giải pháp quan trọng để thúc đẩy phát triển kinh tế, đảm bảo an sinh xã hội.

Trong 5 năm qua, nhân dân địa phương đã quan tâm thực hiện việc tìm kiếm, khai thác và nhân giống những cây dược liệu quý từ tự nhiên như: lan gấm, nấm linh chi, sâm rừng, một số loài động vật (chủ yếu là bò sát),... để chế biến, sử dụng tại gia đình hoặc cung ứng cho một số cơ sở kinh doanh thuốc đông y trong tỉnh. Đặc biệt, trang trại trồng và chế biến thượng đẳng nhân sâm tại xã Đa Sar, thuộc Vườn quốc gia Bidup - núi Bà của gia đình anh Nguyễn Phú Tuấn đã mang lại hiệu quả kinh tế cao, được các báo, đài trung ương và địa phương ca ngợi, sản phẩm đã được Sở Y tế Lâm Đồng cấp giấy chứng nhận; đây là mô hình tốt để nhân rộng cho nhiều tổ chức và cá nhân có điều kiện phát triển.

2.7-Công tác tuyên truyền khám chữa bệnh bằng đông y:

Nhận thức được vai trò, vị trí, tầm quan trọng của hoạt động đông y trong công tác bảo vệ, chăm sóc sức khỏe nhân dân, cấp ủy đảng và chính quyền địa phương đã luôn quan tâm, chú trọng đến công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục sức khỏe về phương pháp chữa bệnh bằng đông y. Đồng thời, chỉ đạo ngành y tế tổ chức lồng ghép đông y tại trạm y tế cơ sở, chú trọng sử dụng đông - tây y kết hợp trong phác đồ điều trị. Đồng thời, tuyên truyền, hướng dẫn nhân dân tự trồng, chăm sóc và phát triển cây thuốc nam tại hộ gia đình để tự chữa trị các bệnh thông thường. Qua đó, nâng cao nhận thức của nhân dân về vai trò, tác

dụng của phương pháp chữa bệnh bằng đông y, đông – tây y kết hợp, nâng cao nhận thức về chủ trương, đường lối, chính sách an sinh xã hội của Đảng và Nhà nước ta.

3. Hạn chế, khuyết điểm

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, hoạt động đông y trên địa bàn huyện vẫn còn một số tồn tại, hạn chế như:

- Công tác tuyên truyền đến toàn thể nhân dân chưa được nhiều dẫn đến nhận thức của nhân dân về đông y còn hạn chế.
- Trình độ chuyên môn của đội ngũ làm công tác đông y còn thấp, đa số cán bộ làm đông y đều là kiêm nhiệm; nguồn lực đầu tư cho phát triển y học cổ truyền còn hạn chế ...
- Một số trạm y tế còn thiếu về y dụng cụ, trang thiết bị và nhân lực làm công tác đông y, chất lượng hoạt động đông y chưa cao, chỉ mới dừng lại ở khâu châm cứu thông thường, chưa đi vào chiều sâu.
- Chưa chú trọng lồng ghép khám chữa bệnh bằng y học cổ truyền ở các trạm y tế xã, thị trấn; phương pháp đông – tây y kết hợp chưa được phổ biến rộng rãi.

4. Nguyên nhân hạn chế:

- Việc triển khai thực hiện Chỉ thị 24-CT/TW về phát triển nền đông y Việt Nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới trên địa bàn huyện chưa đồng bộ và hiệu quả chưa cao, nhất là ở cơ sở.
- Một số cấp uỷ Đảng, chính quyền địa phương chưa nhận thức đầy đủ về vai trò và tầm quan trọng của việc khám chữa bệnh bằng phương pháp y học cổ truyền, chưa quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên về lợi ích của đông y đối với công tác chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân tại địa phương.
- Ngành y tế huyện chưa tham mưu tích cực về lĩnh vực y học cổ truyền của địa phương cho các cấp uỷ Đảng, chính quyền nên việc triển khai thực hiện Chỉ thị 24 của Ban Bí thư còn nhiều bất cập từ tuyến huyện đến cơ sở.
- Nhận thức của một bộ phận trong nhân dân về khám chữa bệnh bằng y học cổ truyền chưa cao.
- Một số cán bộ y tế chưa tâm huyết trong công tác đông y nên ít chịu khó nghiên cứu, học tập nâng cao trình độ chuyên môn nhằm nâng cao tay nghề trong phương pháp khám chữa bệnh.

5. Bài học kinh nghiệm

- Nơi nào có sự quan tâm, đầu tư, tập trung lãnh, chỉ đạo sâu sát của các cấp uỷ đảng, chính quyền địa phương về phát triển nền đông y thì nơi đó sẽ có bước phát triển bền vững và hiệu quả hơn.
- Ngành y tế phải giữ vị trí then chốt trong việc phát triển nền đông y của địa phương.

- Cần tạo ra môi trường thuận lợi, thông thoáng nhằm thu hút mọi nguồn lực từ các tổ chức xã hội, cá nhân và của cả cộng đồng tích cực góp phần đẩy mạnh xã hội hoá công tác đông y ở địa phương.

- Phải thường xuyên chú trọng xây dựng đội ngũ cán bộ đông y đủ về số lượng, cân đối về cơ cấu thành phần nhưng phải đảm bảo về chất lượng, cán bộ đông y phải có tâm và đủ tầm nhằm đáp ứng tốt nhất yêu cầu chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân trong tình hình mới hiện nay.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

- Đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị, máy móc như máy kéo dẫn cột sống và một số thiết bị khác phục vụ công tác khám chữa bệnh cho nhân dân bằng phương pháp đông y, đông – tây y kết hợp.

- Quan tâm đào tạo, bồi dưỡng, bố trí đội ngũ y bác sỹ chuyên ngành về y dược học cổ truyền để góp phần nâng cao chất lượng khám chữa bệnh cho nhân dân.

Phần thứ hai

PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ TRONG THỜI GIAN TỚI

- Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy đảng, chính quyền đối với việc phát triển nền đông y vì mục tiêu bảo vệ, chăm sóc sức khỏe của nhân dân.

- Tiếp tục tổ chức truyền thông giáo dục về mục đích và tầm quan trọng của nền đông y đối với công tác chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân trong tình hình mới. Phổ biến kiến thức thông thường về y dược học cổ truyền (thuốc nam, xoa bóp ấn huyệt, tập luyện dưỡng sinh...) cho nhân dân. Hướng dẫn ứng dụng các phương pháp đơn giản của y học cổ truyền để phòng và chữa một số chứng bệnh thông thường cho cộng đồng.

- Tăng cường tuyên truyền, phổ biến, quán triệt sâu rộng trong đội ngũ cán bộ, đảng viên, các tầng lớp nhân dân về đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về phát triển nền Đông y Việt nam và Hội Đông y Việt Nam trong tình hình mới, tạo sự chuyển biến về nhận thức của toàn xã hội đối với lợi ích của nền đông y trong công tác khám chữa bệnh cho nhân dân tại địa phương.

- Tiếp tục củng cố hoạt động đông y tại các cơ sở y tế huyện, xã; tiếp tục xây dựng, phát triển mô hình tiên tiến về y học cổ truyền tại xã điểm xây dựng nông thôn mới (Đạ Nhím, xã Lát). Vận động, khuyến khích nhân dân nuôi, trồng và sử dụng các cây thuốc nam hiện có tại địa phương làm thuốc chữa bệnh.

- Tăng cường hợp tác về lĩnh vực đào tạo chuyên ngành y dược học cổ truyền. Tổ chức hội thảo, hội nghị, tham quan, trao đổi kinh nghiệm về công tác phát triển y học cổ truyền, giữa ngành y tế huyện với hội Đông y tỉnh.

- Tiếp tục tăng cường củng cố và nâng cao trình độ năng lực của đội ngũ cán bộ làm công tác đông y, đặc biệt cần chú trọng đến cán bộ là người dân tộc thiểu số để phục vụ lâu dài tại địa phương.

- Tạo điều kiện thuận lợi để xã hội hoá trong lĩnh vực đông y, khuyến khích các hoạt động nhân đạo về khám chữa bệnh bằng y học cổ truyền tại địa phương.

Nơi nhận:

- BTV Tỉnh ủy;
- Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy;
- Thường trực Huyện ủy;
- TT.HĐND & UBND huyện;
- Các Ban XĐĐ Huyện ủy;
- Các đồng chí UVBTU Huyện ủy;
- Lưu TG, VP.

T/M BAN THƯỜNG VỤ

PHÓ BÍ THƯ

Trần Công Chánh